

PM 2009:142 RII (Dnr 303-1376/2009)

Flygbuller i planeringen – handbok med allmänna råd

Remiss från Boverket

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Som svar på remissen av Boverkets handbok Flygbuller i planeringen med förslag till allmänna råd överlämnas och åberopas promemorian.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Stockholms stad har beretts möjligheten att svara på remissen om Boverkets handbok för flygbuller.

Förslaget går ut på att nya bostäder alltid ska utformas så att de klarar bullerkraven *inomhus* enligt Boverkets byggregler (BBR). Nya bostäder ska lokaliseras så att FBN 55 dBA ekvivalentnivå *utomhus* (vid fasad och uteplats) inte överskrids och så att maximalnivån 70 dBA *utomhus* inte överskrids mer än tre gånger per natt.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret. På grund av kort remisstid har ärendet inte remitterats till några nämnder utan enbart till följande förvaltningar: miljöförvaltningen, trafikkontoret, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret.

Stadsledningskontoret anser att bullernivåerna ska vägas mot andra miljöaspekter vid planering av nya bostadsområden. Stadsledningskontorets uppfattning är också att bullerproblemet i första hand ska reduceras vid källan, i detta fall flygplanen.

Miljöförvaltningen, trafikkontoret, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret anser att Boverkets allmänna råd är föredömligt korta och begripliga. Utformningen och föreslagna nivåer gör, att de är enkelt användbara vid planering för och bygglovbehandling av nya bostäder i närheten av flygplatser. De tillstyrker därför Boverkets förslag till handbok med allmänna råd 2010: "Flygbuller i planeringen".

Mina synpunkter

I stadens vision som sträcker sig till år 2030 bedöms Stockholm att växa med ett Malmö. Redan idag är efterfrågan på bostäder stor. Stockholms bostadsmarknad med högst kvadratmeterpriser i några av de mest bullerutsatta områdena bekräftar också att för många människor väger fördelarna med att bo centralt mot nackdelen med bullerstörningar och väljer det centrala.

Med snart en miljon innevånare inom sina gränser är Stockholm en kraftigt växande stad, vilket bör glädja oss alla. Det ställer dock krav på infrastruktur i form av kollektivtrafik, bostäder och transporter. En huvudstad i världsklass måste ha en väl fungerande infrastruktur, ett bra näringslivsklimat och god boendemiljö. I en globaliserad värld är det dessutom väsentligt med god tillgänglighet till andra delar av världen.

När Stockholm nu växer hamnar trafikplatser, som en gång var i utkanten av stadens bebyggelse, mitt i befolkningscentra. Essingeleden var en gång en ringled runt staden, men är nu en led rakt genom de centrala delarna av staden. På samma sätt hamnar nu våra flygplatser mer och mer i anslutning till våra bostadsområden.

Med den teknikutveckling som sker på såväl byggsidan som fordonssidan är detta, rätt hanterat, en möjlig kombination.

Närhet till goda kommunikationer är nödvändigt för boende och flygplatser försäkras oss om den närheten till omvärlden som stockholmarna tar för givet.

Dagens teknik gör det möjligt att bygga enskilda hus och bebyggelser med mycket hög standard på ljudisoleringen. Med treglas, och bättre isolering i väggar än vad som tidigare var tekniskt möjligt, utgör flygplatser vid bebyggelse nu inte den störning av sömn som staten tidigare har antagit att det var. Med Boverkets nya handbok sätts klara och tydliga begränsningar för buller med hänvisning till modern forskning runt bostadsbyggnation och mänskliga hälsokrav och möjliggör byggandet av ytterligare bostäder för stockholmarna.

Naturvårdsverket har också gett ut en handbok med allmänna råd kring flygbuller. Det faktum att det finns olika nivåer för buller i de olika verkens handböcker är olyckligt. Jag anser att det är väsentligt att klargöra att det är Boverkets handbok som är den som framförallt gäller vid byggnationer i tätbebyggda områden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Som svar på remissen av Boverkets handbok Flygbuller i planeringen med förslag till allmänna råd överlämnas och åberopas promemorian.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 19 augusti 2009

ULLA HAMILTON

Bilaga

Remiss av Boverkets handbok Flygbuller i planeringen med förslag till allmänna råd

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. att som svar på remissen anföra följande

Dessa allmänna råd berör i allra högsta grad Stockholms kommun och är en angelägen fråga. Boverket har gått utöver sitt uppdrag och har strukit två av befintliga riktvärden, bl.a. att 70dBA ska tillämpas vid uteplats. Människor livskvalitet och möjlighet att vistas utomhus vid sin bostad försämras genom förslaget.

Befintliga riktvärden skall givetvis ligga fast. De är avsatta med hänsyn taget till människors hälsa. Ökade bullernivåer är ett allt påtagligare hälsoproblem i stads- och boendemiljöer i Stockholm. Redan idag förläggs och planeras allt fler bostäder i hårt bulleransatta lägen, staden töjer allt oftare på råd och regler för att placera bostäder i allt mer krystade lägen.

Riktvärden är just riktvärden och ej juridiskt bindande, men fyller en viktig funktion som långsiktiga mål och vägledande nivåer.

Beräkningsmodellerna för att se över bullersituationen kring flygplatser behöver ses över för att avspegla den faktiska upplevda bullersituationen på olika platser kring flygplatsen. Dagens beräkningsmodeller är inte nöjaktiga, vilket mätningarna kring Bromma flygplats kan bekräfta.

Reservation anfördes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Inte bifalla svaret på "Remiss av Boverkets handbok Flygbuller i planeringen med förslag till allmänna råd" (Dnr 303-1376/2009).
2. Därefter anföra följande

Vänsterpartiet anser att det långsiktiga målet för Stockholm stad ska vara att ingen stockholmare störs av buller i sin bostad. Det målet ligger mycket avlägset. Som situationen ser ut i dag planeras nya bostadsområden och bostadskvarter i områden som är starkt utsatta för buller. Vänsterpartiet, liksom övriga partier i Stadshuset, står bakom strategin att bygga staden inåt. Vi vill bygga en tät, hållbar stad med blandade funktioner där allt som människor behöver finns i närområdet för att undvika onödiga transporter. En sådan tät stad innebär dock konflikter mellan buller som orsakas av transporter och verksamheter och behov av tystnad och avskild miljö i bostadsområden.

Vänsterpartiet anser inte att det finns ett egenvärde i att Stockholm ska växa. Vi ser däremot att bostadsbristen är mycket stor, att ökad inflyttning och höga födelsetal innebär att staden växer och att behovet av bostäder ökar. Att människor, trots höga priser, väljer att bosätta sig i bullerutsatta områden är inte ett tecken på att människors tolerans är låg utan på en ansträngd bostadsmarknad. Vi har satt målet att bygga 20 000 bostäder under mandatperioden och vi ser att dessa behövs.

Våra lösningar på konflikten mellan buller och bostäder är följande:

- Inför bilfri innerstad. Förbjud privat biltrafik och låt endast nyttotrafik som transporter, buss, färdtjänst, taxi och utryckningsfordon trafikera Stockholms gator.
- Inför trängselavgifter på Essingeleden. Detta kommer att få ner trafikflödet och minska bullret för närboende.
- Lagg ner Bromma flygplats. De som redan bor i området och i inflygningslinjen får avsevärt bättre boendemiljö och det möjliggör byggandet av en helt ny stadsdel på flygplatsen.
- Bygg ut cykelbanenätet i hela kommunen. Alla stockholmare ska ha tillgång till säkra, tillräckliga och trafikseparerade cykelbanor oavsett var de bor.

- Bygg ut Stockholm City Bikes i hela innerstaden, till närförort och förort, alla stockholmare ska ha tillgång till en låncykel.
- Verka för en utbyggnad av kollektivtrafiken i hela länet, ingen stockholmare ska vara beroende av bil för transporter till arbetet, utbildning eller fritidssysselsättning.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Roger Mogert, Malte Sigemalm* och *Mirja Rähä Järvinen* (alla s) och *Emilia Hagberg* (mp) med hänvisning till reservationen av (mp) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Stockholms stad har beretts möjligheten att svara på remissen om Boverkets handbok för flygbuller.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret. Alla förvaltningar, vid sidan av stadsledningskontoret, har lämnat ett gemensamt tjänsteutlåtande i form av ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 juni 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm växer. Allt fler människor väljer att bosätta sig här. På tjugo år förväntas Stockholms stads befolkning växa till 1 miljon människor.

Olika boendemiljöer har fördelar och nackdelar. När bostadsbebyggelse planeras måste olika faktorer vägas samman. Även olika miljömål kan ibland kollidera. Tätbebyggelse har många fördelar ur miljösynpunkt; det går åt mindre energi för uppvärmning och transporter. Å andra sidan alstrar många människor på samma ställe mer ljud.

Stadsledningskontoret anser att bullernivåerna ska vägas mot andra miljöaspekter vid planering av nya bostadsområden. Stadsledningskontorets uppfattning är också att bullerproblemet i första hand ska reduceras vid källan, i detta fall flygplanen.

Boverkets förslag om att överge riktlinjerna för maximalnivå 70 dBA är ett positivt besked för Stockholms stad. Luftfartsverket har beräknat att 137500 människor exponeras för maximalnivåer över 70 dBA vid sin bostad runt Bromma flygplats. Det kan jämföras med konsultföretaget WSP:s kartläggning om att endast knappt 5000 personer runt Bromma flygplats exponeras för flygplansbuller över FBN 55 dBA. Det nya sättet att beräkna flygplansbuller innebär att stora delar av planerad bostadsexploatering i närheten av Bromma flygplats håller sig inom Boverkets riktlinjer för flygplansbuller.

Bullervärdet FBN 55 dBA är visserligen en viktad medelljudnivå där buller kvälls- och natt tid ger högre värden än buller på dagtid.

Riktvärdet 55 dBA går tillbaka till en bedömning från 1960-talet att det är det högsta värde som var möjligt för att kunna sova ostört inomhus. 55 dBA gällde bullret på utsidan och dåtidens fönster och väggar klarade inte att dämpa mer. I dag kan man med hjälp av treglasfönster och modern isolering dämpa ljudet och öka livskvaliteten för människor.

Stadsledningskontoret anser att bullret i större utsträckning än vad som är fallet med FBN 55 dBA skall mätas under den tid som människor normalt sover i sina bostäder, dvs. på natten.

Miljöförvaltningens, trafikkontorets, exploateringskontorets och stadsbyggnadskontorets kontorsyttrande daterat den 13 juni 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningarna anser att Boverkets allmänna råd är föredömligt korta och begripliga. Utformningen och föreslagna nivåer gör, att de är enkelt användbara vid planering för och bygglovbehandling av nya bostäder i närheten av flygplatser.

De föreslagna nivåerna/kraven som ställs på inomhus- och utomhusmiljön kopplat till

flygbuller är också rimliga, i de avvägningar som i planeringssammanhang måste göras mellan mänsklig hälsa, livskvalité och samhällets utveckling. Förslaget innebär också en realistisk och hållbar avvägning mellan behovet att undvika oacceptabla bullerstörningar och att främja en klimatvänlig tät stadsutveckling i orter med närbelägna flygplatser. Det gäller givetvis också att skapa en samlad godtagbar ljudmiljö när det samtidigt förekommer buller från flyg och andra trafikslag såsom väg- och spårtrafik.

Förslaget gör det möjligt för Stockholm, att utvecklas och bygga nya bostäder, i enlighet med Vision 2030, den utställda nya översiktsplanen samt avtalet med dåvarande Luftfartsverket om Bromma flygfält (Brommavtalet).

Enkelt uttryckt innebär det följande:

Ljudnivåerna inomhus enligt BBR ska och kan alltid följas överallt vid nybebyggelse i Stockholm.

Nivån FBN 55 dBA överensstämmer med Brommavtalet. Den innebär att planerad nybebyggelse i Ulvsunda och på NV Kungsholmen kan genomföras. Den ger också möjlighet att pröva ytterligare bostadsbebyggelse inom de delar av staden som berörs av Brommas flygtrafik.

Kravet på 70 dBA maximal ljudnivå högst tre gånger per natt är inget bekymmer i Stockholm då Bromma flygfält enligt Brommavtalet ska vara stängt mellan kl. 22.00 – 07.00 på vardagar.

Undantaget för räddnings och sjukvårdsrelaterat helikopterflyg ger staden möjligheter att planera och bygga nya bostäder i rimlig närhet till de stora sjukhusen.

Boverkets kommentarer kring tillämpningen av regelverket och dess fördjupnings- och faktadel om flygtrafikbuller är mycket välskriven och läsvärd. Det finns ingen anledning att i denna remiss mer kommentera denna del. Den kommer i framtiden att kunna vara mycket användbar för berörda myndigheter och kommuner i arbetet med planering för nya bostäder i närheten av flygplatser.

Förvaltningarna tillstyrker därför Boverkets förslag till handbok med allmänna råd 2010: ”Flygbuller i planeringen” och föreslår att kommunstyrelsen överlämnar och åberopar detta yttrande som svar på remissen.